

2. Горіна О. М. Інноваційні педагогічні технології як умова підвищення якості освіти / О. М. Горіна [електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.nbu.gov.ua /portal/.../ Gorina.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/.../ Gorina.pdf).
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
4. Ляудис В. Я. Инновационное обучение : стратегия и практика / В. Я. Ляудис. – М., 1994. – 205 с.
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.mon.gov.ua /images / files /... / 4455. pdf](http://www.mon.gov.ua/images/files/.../4455.pdf).
6. Пекарских Н. И. Управление инновационной деятельностью педагогов/ Н. И. Пекарских [електронний ресурс]. – Режим доступу: [region.edu.ru / attach.asp?a_no=4893](http://region.edu.ru/attach.asp?a_no=4893).
7. Слостенин В. А. Педагогика : [учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений] / В. А. Слостенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов; под ред. В. А. Слостенина. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 576 с.
8. Химинець В. В. Інновації в початковій школі / В. В. Химинець, М. Ю. Кірик. – Ужгород, 2008. – 342 с.

Любов Світлична

ІННОВАЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ-НОВАТОРА О. АНТИКУЗ

Освіта, як головна складова суспільства, повинна швидко реагувати та відповідати стану науково-технічного прогресу, тенденціям розвитку економічної сфери країни. Тому особливої уваги заслуговує сучасний стан, проблеми впровадження та перспективи інновацій в освіту нашої країни. Про інновації говорять багато, але ми зупинимось на прикладі “вчителя-новатора” Олени Антикуз. Фізичні закони Олена Антикуз пояснює, демонструючи мультфільми, а замість письмового заліку може запропонувати зняти відеоролик. “У сучасному світі крім знання свого предмета треба вміти говорити з дітьми на одній мові”, – переконана Олена. На платформі Windows Live вона створила віртуальну класну кімнату – співтовариство, в якому вже перебувають понад 120 учнів [1].

Головною рушійною силою інноваційної діяльності є вчитель, оскільки суб'єктивний чинник є вирішальним під час впровадження та поширення нововведень. Серед учених, які вели дослідження у даному напрямку, слід відзначити праці І. Д. Беха, Л. І. Даниленка, І. М. Дичківської, М. В. Кларіна, О. М. Пехоти, О. В. Попової, Л. С. Подимової, А. І. Прігожина, В. А. Сластьоніна, А. В. Хуторського [3].

Дослідники проблем педагогічної інноватики (О. Арламов, М. Бургін, В. Журавльов, Н. Юсуфбекова, А. Ніколс та ін.) намагаються співвіднести поняття нового у педагогіці з такими характеристиками, як корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове. Інновацію в освіті розглядають як реалізоване нововведення – у змісті, методах, прийомах і формах навчальної діяльності та вихованні особистості (методиках, технологіях), у змісті і формах організації управління освітньою системою. Гідним внеском в інноваційні технології є навчання за допомогою спільноти на платформі Windows Live, створеної Оленою Антикуз, яке подобається учням, оскільки ідеально інтегрується з їх “цифровим” стилем життя поза школою.

Метою даної статті є ознайомлення з інноваційним внеском вчителя-новатора Олени Антикуз у розвиток ІТ технологій на уроках фізики.

Педагогічна інноватика відповідно до особливостей інноваційних процесів охоплює теоретичні блоки понять і принципів, а саме створення нового в системі освіти та педагогічної науки, сприйняття нового соціально-педагогічним співтовариством та застосування педагогічних новацій.

Втілювати в життя інноваційні технології викладення інформації доводиться вчителям-новаторам. Значний внесок в розробку ІТ технологій в області фізики та астрономії внесла Олена Антикуз – завуч з навчально-виховної роботи, вчитель фізики Курахівської гімназії “Престиж” Донецької області.

У 2009 році відділ у співробітництві з компанією Майкрософт Україна у межах програми "Партнерство в навчанні" проводив Всеукраїнський Інтернет конкурс "Вчитель-новатор". На сайті конкурсу "Вчитель-новатор" зареєструвалися більше 1500 вчителів-учасників, серед них також була Олена Антикуз. Вона представляла проект "Навчальний комплекс "Фізика 7", завдяки якому стала переможницею п'ятого конкурсу "Вчитель-новатор". Найкращі роботи конкурсу презентуються на щорічних Європейських форумах.

Учених турбує питання щодо апробації мультимедійних засобів навчання. З цього приводу був проведений семінар, під час якого розглядали актуальні питання застосування цифрових освітніх ресурсів у навчально-виховному процесі та питання щодо апробації у 2009/2010 навчальному році мультимедійних засобів навчання, які стали переможцями обласного конкурсу "Мультимедійний простір профільної освіти 2009 р." На семінарі були презентовані мультимедійні проекти вчителів, які стали переможцями і лауреатами конкурсу. Олена Володимирівна Антикуз презентувала педагогічний програмний засіб "Електронний каталог віртуальних демонстрацій "Фізика, 11 клас". Було наголошено, що крім великої кількості мультимедійного контенту, каталог вміщує розробки уроків, додатковий матеріал для самостійного опрацювання, календарне планування. Змістовне наповнення і зручний інтерфейс роблять цей програмний продукт ефективним інструментом щодо забезпечення мультимедійної підтримки у вивченні фізики.

Під час **Сьомого Всеукраїнського конкурсу "Вчитель-новатор", мета якого** – підкреслити найкращі приклади застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у викладанні різних шкільних предметів, здобув перемогу проект "Вивчаємо фізику разом", який включає в себе такі технології Microsoft, які дають можливість об'єднати учнів у віртуальну спільноту [2].

Втілення в життя цього проекту передбачає залучення учнів до експериментальної діяльності та представлення результатів фізичних дослідів з обраної теми "Звукові явища" у вигляді сучасних інформаційних ресурсів, зацікавити учнів вивченням фізики, розвинути пізнавальний інтерес до цієї науки, удосконалити експериментальні навички та навички використання сучасних інформаційних-комунікаційних засобів у навчальній діяльності.

Проект розрахований на учнів 8 та 11 класів. Участь у проекті дозволяє учням сформувати експериментальні навички, розвинути їх креативне мислення, розширити знання з обраної теми, розвинути пізнавальний інтерес до вивчення фізики. Учні 11 класу виступають у ролі консультантів, які допомагають учням 8 класу пояснити досліджувані звукові явища та опанувати інформаційні технології. У ході реалізації проекту учнями були підготовлені: фільм "Все о звуке и немного больше", презентації та веб-сторінки з даної теми.

Під час роботи учні досліджували властивості звукових хвиль. Досліди були проведені в домашніх умовах, запис перебігу експериментів здійснювався в фізичному кабінеті. Досліди, для яких необхідно було використати обладнання фізичного кабінету (осцилограф, звуковий генератор, динаміки тощо) були проведені за допомогою вчителя. Для оформлення результатів своїх досліджень учні могли використовувати різноманітні інформаційно-комунікаційні технології (на свій розсуд). При виконанні проекту за консультацією групи могли звертатися до учнів-консультантів (одинадцятикласників), які були закріплені за кожною конкретною групою.

Метою закріплення учнів-консультантів за кожною групою було перш за все ознайомлення учнів 8 класу з новими програмними засобами для презентації результатів досліджень, крім того, учні-старшокласники, навчаючи молодших за себе, краще опановують програмне забезпечення (принцип "Навчаючи іншого, навчаюся сам"). Групами були підготовлені фільм "Все о звуке и немного больше", веб-публікація в Publisher, презентації "Фізика звука".

За допомогою цього проекту в учнів виникло бажання взяти участь у новому проекті, запропонували теми для нових проектів. Деякі учні виявили бажання виступити в ролі учнів-консультантів для учнів 7 класу. Головним результатом проекту є формування комунікативної та соціальної компетентності учнів, а також розвиток творчих здібностей учнів.

Учителі не чекають реформи освіти, вони вже реалізують її власними силами. Майже всі вчителі-новатори вийшли з радянської системи освіти. Від колег їх відрізняє те, що вони готові визнати: щоб викладати сучасним дітям, їм доводиться вчитися. Існує особливість, що відрізняє творчих педагогів – це нове ставлення до школяра. Учителі-новатори, який би предмет вони не викладали, вчать не зубрити параграфи з підручників, а створювати власний інтелектуальний продукт – від написання електронних навчальних посібників для молодших класів до розробки маршрутів зеленого туризму.

Список використаної літератури

1. Віртуальний прес-центр “Майкрософт Україна” : Електронний ресурс. Режим доступу до статті: <http://microsoftua.wordpress.com>
2. Сидоренко О. Л. Зміст та організація науково-методичної роботи в школах нового типу / О. Л. Сидоренко // Освіта і управління. – 1998. – №4. – С. 21-30.
3. Шувалова В. С. Методическая работа в инновационной школе: системный подход / В. С. Шувалова // Народное образование. – 1998. – №4. – С. 113.

Ірина Цебрій

ЄДНІСТЬ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ РАННЬОХРИСТИЯНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ

Починати навчання з людьми дорослого віку не було винаходом ранньохристиянських педагогів. Однак система наставництва (тьюторства) склалася в перехідний період від Античності до раннього Середньовіччя у зв'язку з формуванням особливого типу викладача – універсального наставника, який би володів усією системою необхідних знань і вмів їх донести до своїх вихованців. Освіта, де в основі знаходилася самостійна робота учнів під контролем наставника, стала предметом дослідження науковців лише наприкінці ХХ – початку ХХІ століття.

В епоху атеїзму досягненням теорії і практики середньовічної освіти практично не приділялося уваги. Ще від часів Відродження та Просвітництва, коли на перший план почали виходити бюргерсько-комерційні цінності, традиційним стало принижувати її місце в загальній еволюції європейської системи знань. Середньовіччя вважалося „темним часом релігійної сплячки,“ коли в ходу були лише авторитарні методи навчання й виховання, а також дисципліна, заснована на різках. („Шмагання визначає свідомість у навчанні“). Хоча наврод була необхідність шмагати дорослих вихованців, котрі свідомо зробили свій вибір.

Безумовно, подібні моменти мали місце в освіті раннього Середньовіччя. Однак ми не можемо забувати про ті великі наукові надбання, які приніс варварський Європі перехідний період від християнської пізноантичної культури до ранньоевропейської, внесок визначних діячів раннього Середньовіччя, завдяки яким ствердився новий тип мислення та відбулося становлення релігійної навчально-виховної парадигми.

Витокам теорії і практики європейської освіти з її особливою моделлю поведінки наставника присвячені праці Г. Пікова та В. Безрогова [3; 1]. Зміст педагогіки в добу раннього та роль у ній унікального викладача Середньовіччя став предметом дослідження В. Уколової і Л. Харитонова [4; 6]. Вчені довели, що університетська модель в країнах західної Європи з'явилася вже у VII – VIII столітті, та в силу об'єктивних зовнішніх факторів змогла ствердитися лише в середині XI століття.

Оскільки в світовій педагогіці ХХ – початку ХХІ століття наставник і його навчально-виховна система розглядалися як одне ціле, автор статті ставить за мету відтворити єдність теорії і практики в добу раннього Середньовіччя, яка й послужила відправною точкою в зародження сучасної європейської неперервної освіти.